

ידיעות הטומאה פרק שני שבועות

עין משפט נר מצוה

ט א ב מיי פ"א מהל
כלי המקדש ה' י'
ג ד ה מיי פ"ו מהל בית
המקדש ה' י'
יא ה מיי פ"ט מהל
ממשק מקדש ה' י'
יב ו מיי שם ה' י'
יג ד ה מיי פ"ו מהל בית
המקדש ה' י'.

מוסר רש"י

וכן תעשו לדורות. מה
משק על פי משה, והוא
מקום סנהדרין גדולה,
אף לדורות על פי
סנהדרין גדולה (סנהדרין
י"ז). משיחתן מקדשתן.
כדכתיב (מגדל י')
וימשה ויקדש אותם,
מכאן ואילך. לא
נמשחו כלים מדשים
שעשושם, שם, כדאמרין
אבות. כדכתיב (ויחזק
י"ב) כלים שעשו אחרי
כן בעבודתן מהנבחה.
משנה שנתממסר בעבודה
מקדשן (סנהדרין י"ז).
אותם במשיחה. אולם
במשיחה הוא (שם). שאחד
המרבח. להביא קרבנות
(מנחות ק"ז). שהן שש
מדבריות. דלילו סאה
ירושלמית היתה ימיה
ועל של מדבר שמה,
אולם שש מדינות הן
שתי אפירות. שהיפה ג'
סאה, שהן ג' עשרות,
היה צדמט (שמות טו) והעומר
עשירית האפורה. לעומר
הוא עשרון ומלאה י'
עשירית באפורה וי' אפוח
הן ג' עשרות (מנחות
י"ז). עשירית לחמץ
ועשרה למצה. ד' חלות
הן חמץ ומלאה ג' מיני
וכל חלה היא של ג' חלות,
מלאה במנה שלשה חלות
של ג' עשרות, ומלאה שלש
עשרות ושלש עשרות לכל
מין ומין, וי' חלות לעשירין,
שמל עשרון היה עשה
ג' חלות של מנה, שלששים
חלות לא היו אלא י' עשרון
(שם טו).

רבינו חננאל

רבינו חננאל (תמשיך)
נמצא החמץ כנגד ג' מיני
ההוא והוא הגדול
שבארבעתם.
חשיבותה בקרבנות קמי
שמיא ליכא דתנן בסוף
מנחות נאמר בעולת
במהה ריח ניחוח ובעולת
העוף ריח ניחוח ללמדך
ואחד המרבה ואחד
הממעיט ובלבד שיחיו
את לבד לשמים:
ירושלמי רב אמר
בתחלה ויעל דוד בדבר
גד. דוד זה המלך. בדבר
גד זה ייבא. ויחל שלמה
לבנות את בית א' (פ' מפני
היהתה תורתם ירושלים
שם והיתה יכולה להכבש
משם: אמר רבי בר חמא
אין עזרה מתקדשת אלא
בשירי מנחות כירושלי
מה ירושלים דבר הנאכל
בה כגון תורה ואם יוצא
חוץ לירושלים נפסל כך
העזרה מתקדשת בדבר
הנאכל בו והוא שירי
מנחות. ואם יוצאת חוץ
לעזרה נפסלות. אי מה
תורה בחמץ מתקדשת אף
שירי מנחות בחמץ
מתקדשות. וכי משכחת
בשירי מנחות חמץ.

א) ע"י רש"י.
ב) ע"י ירושלמי כאן ובפ"א
דסנהדרין.

(לעיל ד'). **שאיין** מוסיפין על העיר ועל העזרות. ואם תאמר
דבפ"ק דסנהדרין (דף ט"ג) לא חשיב אלא
ע"א וי"ל דהתם לא חשיב אלא מיילי דסנהדרין ומדע דתנן נמי התם
אין מוסיפין למלחמת הרשות אלא צב"ד ע"א ולא תני מלך ויעזר
ואורים ותומים אע"ג דבעינן להו

כדמסיק התם בגמרא (דף ט"ז). מקרא
ואם תאמר דמתנן התם אין דנין לא
את השבט כו' ומוקי לה עולא בגמ'
(שם) צבאין על עסקי נחלות כמחלתו
מה תחלתו צע"א כו' אי מה תחלתו
צקלפי ואורים ותומים וכל ישראל
וכו' ומאי קושיא אה"נ דיבעי אורים
להו התם צמתי' (דף ט"ג). משום דלא
איירי אלא בניילי דסנהדרין ויש לומר
מדכיל להו צהדי צבאי השקר וכן
גדול משמע ליה דלא צעין אלא
ע"א דומיא לדיהו מאי אמרת דשק
למייתי אורים ותומים משום דלא
איירי אלא בניילי דסנהדרין אס כן
לימנינהו צבאי נפשיהו דלא אמו

למיטעי לשיניהו כצבאי השקר:
ובן תעשו לדורות. פירש בקונטרס
וצימי משה דהוא מלך וציאי
ואחיו כהן גדול ואורים ותומים
אס כן צפ"ק דסנהדרין (דף ט"ז):
בהעמדת סנהדרין לשבטים דליפינן
ממשה דמקום ע"א הוה קאי ליבעי
נמי מלך וציאי ועוד אע"ג דאהרן
היה צבנין משכן וכי נשאלו צבורים
ותומים לעשות משכן הלא קודם
שנתכהן אהרן על ידי המלוואים נעשה
המשכן וקושיא ראשונה יש למתך
דהלא מצינן טפי משום דכתיב וכן
מעשו דמשמע דאתא לרצוי כל הכך
וא"ת כלים נמי יבעו ע"א וכי תימא
הכתוב תלאן צבירות דלין לרין אלא
שירות הא צבסון משמע דאי לאו
אותם הוה אמינא דבעי משיחה
ועבודה ואם כן השתא דכתב אותם
למעוטי משיחה ע"א מיהא לא ימעוט
וי"ל דאתא אותם לגלויי דוכן מעשו
לא קאי אכלים ולא צעין בהן לדורות
דומיא דמשה: **מתיב** רבא ב"ר
חבליים שעשה משה. תימה ממשכן
גופיה ה"ל למיפק שיהא לרין משיחה
לדורות כמו שנמשח צימי משה
דכתיב צקרא (דף ק"ג). כדאמר לקמן (דף ט"ז):
גבי משכן ומקדש: **לדורות** אי
בעי במשיחה אי בעי בעבודה. הלא

לא צעי למיפק לדורות במשיחה ועבודה כדאמר צבסון דלואים
משמע למעוטי משיחה לדורות: **ללמדך** שאחד המרבה בו'.
אע"ג דאמר (וימא דף ל"ד): האחד המיודש שצדו וצבי פרה
אדומה נמי אמרין (לעיל דף י"א): שאם מלא נצדה הימנה מלואה
לפדות מ"מ לא היה לו להסתפך בכך כיון שמלואה צוה כמו צוה אס
מתכוין לשם שמים: **אין** עזרה מתקדשת אלא בשירי מנחה.
תימה למאן דאמר צפ"ב (ד'זבחים) (דף ק"ג). ואם דלין מנחה
צבמה היאך מתקדשת צבמלא צימי עזרא איכא למימר דסבך כמ"ד
קדושה ראשונה קידשה לעשתה וקידשה לעמיד לצא ועזרא זכר
צעלמא הוא דעבד אצל צימי שלמה ויהושע קיאי וכו"ת דקדשה
צמנתה ועומר והא צבוקות היה הקידוש צימי שלמה כדאמר צבמעה
קון (דף ט"ז). וכדכתיב קראי ויש לוומר כיון שכל צא צבנת אתת
הקידוש ועשיית מנחה לא חשיבין מנחה צבמה וצקמינא וצקטורה
היתה מקומה מתקדש וכל העבודה היתה מנחתה ומתקדש מקומה
א"י כיון דלא אפשר לא לרין והא דאמר הלא דלין מתקדשת
היינו היכא דאפשר כגון צבאין להוספי על העזרה: **וי"ל** במנחה
נפסל. ואם תאמר לא הביט היכי קדיש שאין דבר נאכל בו שיוצא
ממנו ונפסל ויש לו קדושה צפני עלמנו שאוה ממנה ליה וכן צמי
ערי חומה דמוכח לקמן (דף ט"ז). שנתקדשו והא אין דבר שנפסל ציולא
דבר דבר היכא דלא אפשר לא אפשר דמוכח צבמעתא:
[ש"י] (ע"פ) **בשחימת** בבשים הוא קדשי. ולמאן דאמר מנור מקדש נמי לא מלי אפי
להו ממחמתו דלא ליפסלו צבינה ופלווגא:
היא צפרק שמי הלחם (מנחות דף ט"ז):

וכן תעשו לדורות. וצימי משה דהוא מלך וציאי
ואחיו כהן גדול ואורים ותומים ושבעים זקנים: **ע** שמי סודום.
מנחמיה בן חנניה: **משיחה**. צבמנה המשיחה מקדשתן קדושת
הגוף לכלי שרת ולקדש את הנכנס
לדורות לא נמשחו אלא התחלת
עבודתן ממכתן לקדושה ומינין לשון
התחלה: **אימא** אולם צבמשיחה. ולא
צעבודה. לדורות אי צעי צבמשיחה אי
צעי צעבודה: **תלאן** צבירות.
(ה) מדכפל קרא צבמשיחה כלי השרת
אשר ישמרו שנעשו כלי שרת ע"י

צירות: **ה"ג** אי לאו כפי צב אולם
הוה אמינא לדורות צבמשיחה וצעבודה
דהא כצו וכן **עשו צבמשיחה** וצבי
ושרו לצירות וצבי סרפי קמ"ל
למעטינהו צבמשיחה. דאי לאו להכי
אתא למאי אתא אי למימרא לדורות
לא מיקדשי צבמשיחה לחודה לימקו
קרא מיניה ונפקא לן מאשר ישמרו:
נלחמן ולא צבסון. הלחם היו נושאין
שני לחמי תודה: **מנה** א"מ. דכלחמן
קאמר: **ואעמידה** שמי סודום. תמימה
קאמר צבסר עזרא (ה) כשצבנית חומת
ירושלים וצא לקדש את העיר
ואעמידה שמי תודות גדולות אלא
החומה מצחוץ ותהלוכות לימין מעל
החומה (ה) להקיף את העיר צבמהלוכות
שהלכו דרך לימין כשפנייהם לחלל
העיר הלכו תמיד לצד מימין עד
שהקיפו את כולה: **ממין** גדול. וצבסר
קאמר קרא וגדולות דקאמר ממין
גדול של צקר ולא של אלא: **גדולות**
צמינן. מאותו מין שהיו שהציאו
גדולות ולא קטנות: **אלא** גדולות
צבסודה. ועל כרחק צלחם קאמר
ואשמעינן דשל חמץ היו שהן גדולות
צבמתי תודה: **דסן**. שחלות חמץ
גדולות משל מנה: **שסן** שם **מדבריות**.
שהוסיפו על המדות שמת מלצר
שהכניסו שם חלקים ראשוני צבמש
והוסיפו חלק שמי מצחוץ: **סן** שמי
אפוח. שהאיפה שלש סאהין והם
עשירי עשרות שהאיפה עשר
עשרות דכתיב (שמות טו) והעומר
עשירית האפוח: **וגו'**: **עשרה** חמץ
ועשרה למלא. ילין מקרא צבמסכת
מנחות [ט"ז]: והקריב על זבח המזבח חלות
מלות צבולות צבמן [ויקרא י] הרי מין אחד
ורקיקי מלות משוחים צבמן [שם] הרי
שני מינין של מנה סלת מריבכת

חלות צבולות צבמן [שם] הרי שלשה מינין של מנה וכתיב צמריה על
חלות לחם חמץ יקריב וגו' כנגד מנה הצא חמץ שיהא סלת
צמינן חמץ כנגד שלשה מינין צבמנה: **וצמלא** שלש מינין. דכפרישנא
ויפלין התם מקראי שיש צב מין עשר חלות. אלמא חלות חמץ
גדולות כשלש של מנה: **צבירי מנחה**. צבמלות של שירי מנחה
הנאכלת לכהנים והאי קידוש דנחמיה ועזרא צקידוש העיר כתיב
אלז עזרה שהוסיפו עליה מקיפים אותה צבירי מנחה: **אטו** לחמי
סודה צעורה מי לא מאכלי. אס רצו כהנים (ה) לאכול צקדשים מי
מעבד עליהם: צבמנחה כתיב (ויקרא ו) צבזכר אהל מועד יאכלוה
ואס יאלה לחון נפסלה ותודה ולמנה נאכלין צכל העיר ואס יאלו
חון לחומה נפסלין הלכך ירושלים נתקדשה צלחמי תודה שנאכלין
צה ואס יאלו מנחה נפסלין ועזרה נתקדשה צבירי מנחה שנאכלין
צה ואס יאלו מנחה נפסלין: **ה"ג** וצבצרה **מנחה** חמץ מי
איכא. ולא גרסינן וכי תימא ה"ג מנחת חמץ מי איכא דהאי
ותצבצרה שניוא הוא למימר דעל כרחק צבמה נתקדשה
לחמן צבירי מנחה לא משכחת לה: **מנחה** חמץ מי איכא. הא
כתיב (שם ג) כל המנחה אשר תקריבו לה' לא (ה) מאפה חמץ:
וכי

(א) סנהדרין טו: יומא י"ג;
(ב) [מספ' סנהדרין פרק ג],
(ג) [ל"ל והמנן, ט] [מנחות
ק"ג], (ד) שם ע"ו, (ה) [מספ' א'
הוא ה"ה], (ו) [דפוס ו' ש"י
לעיל צבמנחה], (ז), (ח) [מנחות
י"ג], (ט) [מעל לחומה.
כ"ט], (י) [לאכול צב קדושה
לעיל וצבמנחה], (יא) [מנחות
קדושה], (יב) [ל"ל מעשה],
(יג) [ל"ל וצבמנחה רש"י].

תורה אור השלם

1. ככל אשר אני מראה
אוקף את תבנית המשכן
ואת תבנית כל פליו וכן
תעשה: שמת כה ט
2. וידי ביום בלות משה
לקיים את המשכן
וישש אתו ויקדש אתו
ואת כל פליו ואת
המזבח ואת כל פליו
וימשה ויקדש אתם:
במדבר ז א
3. ויקחו את כל פליו
השקט אשר ישרתו בו
בקדש ונתנו אל בגד
תבלת וכסו אותם
במכסה עור תמיש ונתנו
על המוט: במדבר ז יב
4. ואעלה את שר
היודה מעל לחומה
ואעמידה שמי תודת
גדולת ותהלכת לימין
מעל לחומה לשער
האשפת: נחמיה יב יא
5. וקראו וקראו ירחין
בפיהו וקראו הבהן את
הכל המזבחה עלה
אשה ריח ניחוח ליה:
ויקרא י ב ט
6. וישע אתו בכנפיו לא
יבדיל וקטיר אתו הבעץ
המזבחה על הצבסון
אשר על ראש עלה הוא
אשה ריח ניחוח ליה:
ויקרא י ב י
7. ויהיבא אל בני אהרן
הכהנים וקחין משם
מלא קמצו מסקה
ומשקנה על כל לבנה
ותקטיר הבהן את
אזקרתה המזבחה אשה
ריח ניחוח ליה:
ויקרא י ב ב

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מלון
צבירות מדכפל. י"ב ע"י
סנהדרין דף טו ע"א:

גליון הש"ס

ג' אולם במשיחה ולא
לדורות. עיין מנחות דף ט'
ע"י מוס' ד"ה ר' יאשיהו:
תוס' ד"ה אין וכו' הונו
היבא דאשפה. עיין ט"ו
אין ד"ה דף ז ע"י ד"ה
מדי דמלא צבמשה:

רבינו חננאל

וכן תעשו לדורות. משה
רבינו מלך ונביא. והאי
באורים ותומים. וע"א
דקנים ובשתי תודות אלו
המלוואים (ה) וכתיב ויש
תעשו. כל שלא נבשת
ככל אלה. הנכנס לתע
אין חיבין עליה. נת
שתי תודות שאמרו
לחמץ לא חמץ בבשור:
ואוקימנא חמץ צבמנחה:
שהוא מין גדול שבהן
לוח מין לחם בתורה הן
מלות ורקיקין ורובוכו.
וכנגד חלות חמץ עשה
עשירות. ואלו השלשה
מינין חלות ורקיקין
ורובוכה עשה עשירות